

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.004.06.2020

Piotr Sołtyk, Prezes
Zarządu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o.
ul. Przemysłowa 12
27-600 Sandomierz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i poużytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o. (dalej: Przedsiębiorstwo, Spółka lub PGKiM), ul. Przemysłowa 12, 27-600 Sandomierz.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Sołtyk, Prezes Zarządu PGKiM (dalej: Prezes) od 6 grudnia 2018 r. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, stanowisko Prezesa zajmowali: – Ryszard Łatawiec, od 1 sierpnia 2016 r. do 5 grudnia 2018 r.; – Kazimierz Stolarski, do 31 lipca 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli. Badaniami kontrolnymi objęte zostały również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2016 r. w przypadkach, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Krzysztof Kopeć, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/34/2020 z 22 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przedsiębiorstwo prowadziło działalność dotyczącą gospodarowania odpadami komunalnymi na podstawie decyzji Starosty Sandomierskiego, stosownych wpisów do rejestrów działalności regulowanej w gminach, z terenu których Spółka odbierała odpady oraz wpisu do rejestru podmiotów bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Spółka, zgodnie z art. 41 ust. 3 pkt 1 lit.d ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach³ oraz art. 14 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, w dniu 4 marca 2020 r. wystąpiła z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.

Spółka jako podmiot odbierający odpady komunalne z terenu nieruchomości spełniała wymagania określone w art. 9d ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴ (dalej: ucpg) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości⁵.

W prowadzonym przez PGKiM Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (dalej: PSZOK) zgodnie z wymogami ucpg poszczególne frakcje odpadów gromadzone były w sposób zabezpieczający życie i zdrowie ludzi oraz ochronę środowiska. W Przedsiębiorstwie prawidłowo prowadzony był wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów.

Ewidencja odpadów i sprawozdawczość dotyczące postępowania z odpadami komunalnymi prowadzona była w PGKiM zgodnie ze stanem rzeczywistym. Odpady przekazywane były podmiotom uprawnionym, zgodnie z przepisami o odpadach, a Spółka posiadała dokumenty potwierdzające ich przekazanie.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła wystawiania przez Spółkę właścicielom nieruchomości niezamieszkałych rachunków za odbiór odpadów z naruszeniem art. 9h ucpg, tj. bez wyszczególnienia kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Spółka realizowała następujące zadania z zakresu gospodarowania odpadami powierzone przez jednostki samorządu terytorialnego:

- odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych ze wszystkich nieruchomości położonych w granicach administracyjnych gminy miejskiej Sandomierz, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne oraz prowadzenie PSZOK⁶;

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm. Przepis art. 41 ust. 3 pkt 1 lit.d ustawy o odpadach obowiązuje od 5 września 2018 r. – został dodany przez art. 1 pkt 3 lit.a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1592, ze zm.).

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.

⁵ Dz. U. poz. 122.

⁶ Na podstawie umowy nr NK.272.1.1.2015.RDU z 1 kwietnia 2015 r., umowy wykonawczej nr NK.7031.4.2014.ZSM z 30 grudnia 2014 r., umowy wykonawczej nr NK.7031.1.2015.ZSM z 27 stycznia 2015 r., umowy nr 7/Or/2016 z 30 grudnia 2016 r., umowy nr NK.272.1/14/2019 z 23 października 2019 r., uchwały nr XXVIII/315/2013 Rady Miasta Sandomierza z 22 maja 2013 r. w sprawie powierzenia Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Sandomierzu wykonywania usług

- odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Wilczyce (do 31 grudnia 2016 r.⁷).

Przedsiębiorstwo odbierało także odpady z 30 nieruchomości niezamieszkałych z terenu trzech gmin: Gorzyce, Dwikozy i Wilczyce. Wystawiane przez Spółkę właścicielom nieruchomości niezamieszkałych faktury nie zawierały wyszczególnienia kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów⁸.

Zadania w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów realizowane były w Przedsiębiorstwie przez Zakład Oczyszczania Miasta (dalej: Zakład). Do podstawowych zadań Zakładu należały m.in.: wywóz nieczystości stałych, selektywna zbiórka surowców wtórnych, prowadzenie sprawozdawczości związanej z odpadami.

(akta kontroli str. 3-49, 74-83, 246-250)

Zgodnie z art. 9c ust. 1 ucp, Przedsiębiorstwo jako odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gmin Sandomierz i Wilczyce (do końca 2016 r.) uzyskało wpis do rejestrów działalności regulowanej w tych gminach. Spółka uzyskała także wpisy do rejestrów działalności regulowanej w gminie Gorzyce oraz rejestru prowadzonego przez Zarząd Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki dla gminy Dwikozy.

Spółka została wpisana do rejestru podmiotów bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami pod numerem rejestrowym 000000553, którym posługiwała się w codziennej działalności m.in. na kartach przekazania odpadów.

(akta kontroli str. 84-110, 240-245)

Przedsiębiorstwo, zgodnie z art. 9d ust. 1 ucp oraz wymogami rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, posiadało bazę magazynowo-transportową, zlokalizowaną przy ul. Przemysłowej 12 w Sandomierzu, na terenie, do którego Spółka miała tytuł prawny oraz wyposażenie umożliwiające odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Baza magazynowo-transportowa Przedsiębiorstwa wyposażona była m.in. w: miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów, pomieszczenie socjalne dla pracowników, miejsca do magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych, legalizowaną samochodową wagę najazdową, punkt bieżącej konserwacji i napraw pojazdów oraz miejsce do mycia i dezynfekcji pojazdów. Teren bazy magazynowo-transportowej był wyposażony w systemy zapewniające zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych. Miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów posiadały powierzchnię asfaltową, a miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych były zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu oraz zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych.

Do odbierania odpadów Spółka wykorzystywała:

- cztery pojazdy przystosowane do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych,
- dwa pojazdy przystosowane do odbierania selektywnie zebranych odpadów komunalnych,

---

w zakresie zagospodarowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w Mieście Sandomierzu oraz uchwały nr XXVIII/314/2013 Rady Miasta Sandomierza z 22 maja 2013 r. w sprawie powierzenia Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Sandomierzu prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

⁷ Na podstawie umowy nr 47/2014 zawartej z gminą Wilczyce 16 grudnia 2014 r.

⁸ Analizą objęto pięć przykładowych faktur.

- jeden pojazd do odbierania odpadów bez funkcji kompaktującej;
- trzy samochody z zabudową przystosowaną do podnoszenia i transportowania kontenerów,
- trzy pojazdy do transportu odpadów do zakładów przetwarzających odpady.

Pojazdy używane przez pracowników Spółki wyposażone były w system monitoringu bazujący na pozycjonowaniu satelitarnym, umożliwiający trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu i miejscach postojów oraz miejscach wyładunku odpadów.

(akta kontroli str. 50-53)

Z terenu miasta i gminy Sandomierz odpady w okresie objętym kontrolą odbierane były przez Spółkę z następującą częstotliwością:

- odpady niesegregowane – dwa razy w miesiącu,
- odpady segregowane (system workowy) – raz w miesiącu,
- popiół – raz w miesiącu w okresie od listopada do kwietnia,
- odpady wielkogabarytowe – cztery razy w roku,
- odpady biodegradowalne – raz w miesiącu.

(akta kontroli str. 111-120)

Poszczególne rodzaje odpadów zebrane w okresie objętym kontrolą z terenu Sandomierza przekazywane były do:

- Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Janczycach – odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07), odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01), niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (kod 20 03 01), opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02)⁹ oraz opakowania ze szkła (kod 15 01 07);
- Polskiej Korporacji Recyklingu Zakładu Przetwarzania ZSEE w Lublinie – zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (kod 20 01 35), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 (kod 20 01 36);
- firmy Trans Południe Sp. z o.o. – zużyte opony (kod 16 01 03);
- składowiska odpadów innych niż niebezpieczne prowadzonego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie – odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01), gruz ceglany (kod 17 01 02), zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 (kod 17 01 07), inne odpady nieulegające biodegradacji (kod 20 02 03), odpady z targowisk (kod 20 03 02), odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach (kod 20 03 99);
- stolarni Turbia – drewno inne niż wymienione w 20 01 37 (kod 20 01 38)¹⁰;
- sortowni surowców wtórnych na terenie Przedsiębiorstwa – szkło (kod 20 01 02), tworzywa sztuczne (kod 20 01 39), zmieszane odpady opakowaniowe (kod 15 01 06), papier i tektura (kod 20 01 01), opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01).

Do Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych Mo – BRUK S.A. Oddziału w Karsach Spółka przekazywała inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (kod 19 12 12), powstałe w procesie sortowania selektywnie zebranych odpadów odebranych od mieszkańców Sandomierza w sortowni PGKiM.

(akta kontroli str. 136-210, 251-269)

⁹ W 2016 r.

¹⁰ W 2016 r.

Mieszkańcom Sandomierza, zgodnie z postanowieniami obowiązujących w okresie objętym kontrolą umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów, Przedsiębiorstwo zapewniło worki i pojemniki do zbierania odpadów.

(akta kontroli str. 3-40, 130-135)

Pracownicy Przedsiębiorstwa w okresie objętym kontrolą prowadzili kontrolę prawidłowości segregacji odpadów. W objętym szczegółową analizą 2019 r. pracownicy Spółki przy udziale przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Sandomierzu przeprowadzili trzy kontrole potwierdzone protokołem, w trakcie których stwierdzono przypadki niewłaściwego segregowania odpadów przez właścicieli nieruchomości¹¹. Ponadto, w 2019 r. pracownicy Zakładu pięciokrotnie za pośrednictwem poczty elektronicznej poinformowali pracowników Urzędu Miasta w Sandomierzu o zidentyfikowanej niewłaściwej segregacji odpadów¹².

(akta kontroli str. 270-283)

Koszty Spółki związane z odbieraniem i przetwarzaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wyniosły: 3 453 841,93 zł w 2016 r., 3 601 404 zł w 2017 r., 4 137 754,91 zł w 2018 r., 4 992 163,59 zł w 2019 r. oraz 3 082 350,2 zł w 2020 r. (do 30 czerwca)¹³. Koszty związane z działalnością sortowni odpadów wyniosły: 656 620,35 zł w 2016 r., 547 549,02 zł w 2017 r., 832 608,04 zł w 2018 r., 820 390,28 zł w 2019 r. oraz 473 305 zł w 2020 r. (do 30 czerwca). Z tytułu realizacji umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Sandomierza oraz prowadzenia PSZOK Przedsiębiorstwo otrzymało wynagrodzenie z Urzędu Miasta w Sandomierzu w wysokości: 2 328 000 zł w 2016 r., 3 294 960 zł w 2017 r., 3 294 960 zł w 2018 r., 4 600 480 zł w 2019 r. oraz 2 626 620 zł w 2020 r. (do 30 czerwca).

(akta kontroli str. 284-315)

Spółka prowadziła PSZOK przeznaczony dla ponad 23 tys. mieszkańców miasta i gminy Sandomierz. Punkt zlokalizowany był na terenie Przedsiębiorstwa przy ul. Przemysłowej 12 w Sandomierzu. PSZOK był czynny w dni powszednie w godzinach od 11.00 do 17.00 oraz w soboty od 9.00 do 17.00. W punkcie przyjmowane były: makulatura (papier i tektura), tworzywa sztuczne, szkło opakowaniowe, opakowania wielomateriałowe, lampy fluorescencyjne (światówki, rtęciówki, itp.), akumulatory ołowiowe i niklowo-kadmowe, baterie alkaliczne i pozostałe, przeterminowane lekarstwa, termometry, opakowania po rozpuszczalnikach, opakowania po farbach i lakierach, chemikalia, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, w tym zawierające freony, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady ulegające biodegradacji, metale i złom, odzież i tekstylia, popiół ze spalania w piecach węglowych, gruz i materiały rozbiórkowe pochodzących z remontów prowadzonych w nieruchomości, jeżeli zakres prowadzonych prac nie obligował wykonawcy do poinformowania lub uzyskania zezwolenia organu administracji samorządowej.

W PSZOK przyjmowane były także odpady remontowo-budowlane, ale bez eternitu, papy, wełny mineralnej i styropianu zanieczyszczonego zaprawami.

Poszczególne frakcje odpadów magazynowane były w punkcie osobno w sposób zabezpieczający zdrowie ludzi i ochronę środowiska. W PSZOK obowiązywały limity dostawy następujących odpadów w roku kalendarzowym:

¹¹ Protokół kontroli z 28 maja, 19 czerwca oraz 13 listopada.

¹² E-mail z 15 stycznia, 13 maja, 12 lipca, 4 października, 20 grudnia.

¹³ Koszty dotyczą działalności Przedsiębiorstwa związanej z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów zebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z Sandomierza, nieruchomości zamieszkałych z Wilczyc (do 31 grudnia 2016 r.) oraz nieruchomości niezamieszkałych z którymi Spółka miała zawarte umowy w kontrolowanym okresie.

- do czterech sztuk zużytych opon pochodzących z pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 2,5 tony z wyłączeniem ciągników rolniczych,
- do 500 kg odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- do 500 kg odpadów wielkogabarytowych.

Weryfikacja uprawnień do przekazania odpadów przez mieszkańców odbywała się na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość. W PSZOK prowadzona była w wersji elektronicznej statystyka przekazanych odpadów. Odpady z PSZOK wywożone były na bieżąco. Między innymi w maju 2020 r.:

- zmieszane odpady z betonu i gruzu zostały wywiezione pięciokrotnie (5, 6, 13, 20 i 27 maja),
- odpady wielkogabarytowe wywieziono 11 razy (5, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26 – dwa razy, 28 maja).

(akta kontroli str. 54-57, 332-333)

Zebrane w okresie objętym kontrolą w PSZOK odpady przekazywane były do:

- Międzygminnego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Janczycach – odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) oraz odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01);
- Polskiej Korporacji Recyklingu Zakładu Przetwarzania ZSEE w Lublinie – baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33 (kod 20 01 34), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (kod 20 01 35), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 (kod 20 01 36), lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (kod 20 01 21), elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15 (kod 16 02 16);
- firmy Trans Południe Sp. z o.o. – zużyte opony (kod 16 01 03);
- składowiska odpadów innych niż niebezpieczne prowadzonego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie – odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01), gruz ceglany (kod 17 01 02), zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 (kod 17 01 07), odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach (kod 20 03 99);
- stolarni Turbia – drewno inne niż wymienione w 20 01 37 (kod 20 01 38)¹⁴.

Spółka posiadała dokumenty potwierdzające przygotowanie do ponownego użycia, poddanie recyklingowi bądź innym procesom odzysku dla masy odpadów wskazanych w sprawozdaniu podmiotu prowadzącego PSZOK, jako przekazane do przygotowania do ponownego użycia i recyklingu¹⁵.

(akta kontroli str. 152-155, 176-181, 206-210, 251-269, 371, 484-509)

W Przedsiębiorstwie prowadzony był wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów. Zgodnie z art. 25 ust. 6d ustawy o odpadach, urządzenia systemu zapewniały przez całą dobę zapis obrazu i identyfikację osób. Zapis obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów, zgodnie z art. 25 ust. 6b tej ustawy, przechowywany był co najmniej przez miesiąc od daty dokonania zapisu.

Urządzenia techniczne systemu kontroli umożliwiały wykorzystanie zarejestrowanego obrazu do jego odtworzenia z zastosowaniem funkcji zatrzymania obrazu na ekranie podczas jego wyświetlania, a także wykonywanie kopii obrazu

¹⁴ W 2016 r.

¹⁵ Zweryfikowano dokumenty potwierdzających recykling za 2018 r.

i pobieranie zapisu w formie elektronicznej oraz określenie miejsca, daty i czasu zarejestrowanych zdarzeń i czynności.

Urządzenia techniczne systemu kontroli, zgodnie z art. 25 ust. 6f ustawy o odpadach, zapewniały wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska dostępność obrazu z wizyjnego systemu kontroli w czasie rzeczywistym przez system teleinformatyczny.

Specjalista ds. systemów informatycznych Przedsiębiorstwa wyjaśnił, że wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie korzystał z uprawnienia dostępu do systemu.

W Przedsiębiorstwie, zgodnie z art. 25 ust. 6e ustawy o odpadach, w sposób właściwy przechowywano i zabezpieczono zapisy obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą.

(akta kontroli str. 58-61, 316-317, 320-322)

Starosta Sandomierski decyzją RO.XIII.Oś.6233.8.2013 z 28 maja 2013 r.¹⁶ udzielił Przedsiębiorstwu zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów. W decyzji wymienionych zostało 127 rodzajów odpadów przewidzianych do zbierania oraz 17 rodzajów odpadów zakładanych do przetwarzania w sortowni surowców wtórnych. Zgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu działalność w zakresie przetwarzania odpadów prowadzona była w sortowni surowców wtórnych, w której następowały:

- segregacja w kabinie sortowniczej surowców wtórnych pochodzących ze zbiórki selektywnej lub w postaci frakcji ze zbiórki w systemie dualnym;
- belowanie wysegregowanych surowców wtórnych;
- segregacja szkła na poszczególne kolory;
- belowanie czystych surowców;
- separacja metali żelaznych znajdujących się w strumieniu odpadów;
- eliminacja na przesiewaczu dyskowym zanieczyszczeń mineralnych w strumieniu balastu z taśmy sortowniczej.

W zezwoleniu dopuszczono następujące rodzaje i ilości odpadów do przetwarzania:

- 1) opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01) – 900 Mg/rok;
- 2) opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02) – 350 Mg/rok;
- 3) opakowania z metali (kod 15 01 04) – 50 Mg/rok;
- 4) opakowania wielomateriałowe (kod 15 01 05) – 50 Mg/rok;
- 5) zmieszane odpady opakowaniowe (kod 15 01 07) – 2400 Mg/rok;
- 6) opakowania ze szkła (kod 15 01 07) – 450 Mg/rok;
- 7) papier i tektura (kod 19 12 01) – 450 Mg/rok;
- 8) metale żelazne (kod 19 12 02) – 50 Mg/rok;
- 9) metale nieżelazne (kod 19 12 03) – 30 Mg/rok;
- 10) tworzywa sztuczne (kod 19 12 04) – 350 Mg/rok;
- 11) szkło (kod 19 12 05) – 250 Mg/rok;
- 12) papier i tektura (kod 20 01 01) – 450 Mg/rok;
- 13) szkło (kod 20 01 02) – 200 Mg/rok;
- 14) metale (kod 20 01 40) – 20 Mg/rok;
- 15) odpady tworzyw sztucznych (kod 07 02 13) – 300 Mg/rok;
- 16) odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) – 150 Mg/rok;
- 17) tworzywa sztuczne (kod 20 01 39) – 250 Mg/rok.

W decyzji zapisano, że w wyniku przetwarzania powstaje odpad o kodzie 19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 w ilości 3000 Mg/rok.

¹⁶ Zmienioną decyzją RO.XIII.Oś.6233.15.2013 z 1 sierpnia 2013, decyzją RP.XIII.Oś.6233.14.2014 z 15 grudnia 2014 r. oraz decyzją RO.XIII.Oś.6233.9.2015 z 11 czerwca 2015 r.

Przedsiębiorstwo 4 marca 2020 r. wystąpiło z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Powyższe było związane z art. 1 pkt 3 lit.a ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, który w ustawie o odpadach dodał art. 41 ust. 3 pkt 1 lit.d. Zgodnie z powyższą zmianą ustawy o odpadach, marszałek województwa został wskazany jako organ właściwy do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów, w przypadku gdy maksymalna łączna masa wszystkich rodzajów odpadów magazynowanych w okresie roku przekracza 3000 Mg. W art. 14 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach zobowiązano posiadaczy odpadów, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uzyskali zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów, zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów albo pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów do złożenia wniosku o zmianę posiadanej decyzji w terminie do dnia 5 marca 2020 r. Na 29 września 2020 r., postępowanie administracyjne w sprawie wydania PGKiM zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów było w toku.

Ewidencja odpadów przetwarzanych w sortowni prowadzona była zgodnie ze stanem rzeczywistym¹⁷.

Do przetworzenia w sortowni w okresie 2016-2020 (do 30 czerwca) przyjęto:

- odpady tworzyw sztucznych (kod 07 02 13) – 1211,4 Mg;
- papier i tektura (kod 20 01 01) – 1069,2 Mg;
- opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01) – 3021,4 Mg,
- tworzywa sztuczne (kod 20 01 39) – 1177,4 Mg;
- opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02) – 455,7 Mg;
- opakowania ze szkła (kod 15 01 07) – 509,4 Mg;
- zmieszane odpady opakowaniowe (kod 15 01 06) – 2410,5 Mg;
- szkło (kod 20 01 02) – 1343,3 Mg.

W wyniku poddania ww. odpadów procesom sortowania w okresie 2016-2020 (do 30 czerwca) powstały:

- inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (kod 19 12 12) – 4346,1 Mg;
- makulatura – 3879,02 Mg;
- tworzywa sztuczne – 1019,4 Mg;
- szkło – 1867,82 Mg;
- złom stalowy i nierdzewny – 74,33 Mg.

Odpady powstałe po sortowaniu sprzedawane były m.in. do:

- Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego MAKSUR s.c. (opakowania z papieru i tektury),
- Przedsiębiorstwa Wielobranżowego WtórMex Sp. z o.o. Sp. k., PRT Radomsko Sp. z o.o. (opakowania z tworzyw sztucznych),
- Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Leżajsku (szkło),
- P.W. WOŚ-POL w Kleczanowie (złom stalowy i nierdzewny).

Spółka posiadała dokumenty potwierdzające recykling dla odpadów wskazanych w sprawozdaniu podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz sprawozdaniu podmiotu prowadzącego PSZOK jako przekazane do przygotowania do ponownego użycia i recyklingu¹⁸.

Do Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych Mo-BRUK S.A. oddziału w Karsach przekazywano odpady o kodzie 19 12 12.

(akta kontroli str. 62-73, 330-331, 336-369, 379-483, 512)

¹⁷ Na podstawie porównania wybranych 20 dokumentów ewidencji odpadów z fakturami za sprzedaż odpadów.

¹⁸ Badaniem objęto dokumenty potwierdzających recykling za 2018 r.

W kontrolowanym okresie Przedsiębiorstwo wywiązało się z obowiązku określonego w art. 9n ust. 1 i 9na ust. 1 ucpg i przygotowało następujące sprawozdania obejmujące okres objęty kontrolą:

- sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w Sandomierzu za I i II półrocze 2016, 2017 i 2018 r.;
- sprawozdanie podmiotu prowadzącego PSZOK za 2016, 2017 i 2018 r. w Sandomierzu;
- sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w Wilczycach za I i II półrocze 2016 r.

Ww. sprawozdania zostały w terminie określonym w art. 9n ust. 2 i 9na ust. 2 ucpg przekazane według właściwości Burmistrzowi Sandomierza oraz Wójtowi Gminy Wilczyce. Sprawozdania zawierały informacje określone w art. 9n ust. 3 i 9na ust. 3 ucpg.

Szczegółowym badaniem objęto dwa sprawozdania, tj. sprawozdanie podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych za 2018 r. dla Sandomierza oraz sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Sandomierza za II półrocze 2018 r.

W wyniku badania tych sprawozdań stwierdzono, że masa wykazanych odpadów była zgodna z udostępnioną dokumentacją źródłową. W sprawozdaniu nie ujęto danych dotyczących odpadu o kodzie 19 12 12 powstałego po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych z terenu Sandomierza w sortowni PGKiM przekazanego do Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych Mo-BRUK S.A. Oddziału w Karsach w 2018 r. Informacja ta o odpadzie 19 12 12 zawarta została w sprawozdaniu o wytworzonych odpadach i gospodarowaniu odpadami za 2018 r. przekazanym przez Spółkę do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Prezes wyjaśnił: *Odpad o kodzie 19 12 12 powstaje w procesie sortowania selektywnie zebranych odpadów odebranych od mieszkańców Sandomierza w sortowni PGKiM. Siódmy punkt sprawozdania zawiera natomiast informacje o ilości odpadów zebranych w sposób selektywny. Stąd też po konsultacji zarówno z pracownikami Urzędu Miejskiego w Sandomierzu, a także z pracownikiem Urzędu Marszałkowskiego, podjęto decyzję o wyłączeniu powyższej frakcji ze sprawozdawczości.*

(akta kontroli str. 136-239, 335, 372-378)

W okresie od 3 do 10 listopada 2017 r. w Przedsiębiorstwie przeprowadzona została kontrola funkcjonowania PSZOK. Kontrolę przeprowadził inspektor Wydziału Nadzoru Komunalnego Urzędu Miejskiego w Sandomierzu. W wyniku przeprowadzonej kontroli sformułowane zostały cztery zalecenia pokontrolne dotyczące:

- zwiększenia estetyki placu, na którym magazynowane są odpady zielone,
- odświeżenia banneru informującego o funkcjonowaniu PSZOK,
- dokładnego wypełniania wszystkich rubryk w ewidencji odbioru odpadów odbieranych od mieszkańców,
- przedkładania w cyklu miesięcznym, zgodne z załącznikiem do umowy z 30 grudnia 2017 r. w sprawie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Sandomierza oraz zorganizowania i obsługi PSZOK, raportu dotyczącego rodzaju i ilości odpadów przyjętych do PSZOK.

W odpowiedzi na zalecenia pokontrolne przekazanej do Urzędu Miejskiego w Sandomierzu 20 grudnia 2017 r. poinformowano o podjętych działaniach w celu realizacji wszystkich zaleceń.

W Przedsiębiorstwie dostępna była kopia protokołu kontroli przeprowadzonej w listopadzie 2019 r. przez inspektora Wydziału Nadzoru Komunalnego Urzędu Miejskiego w Sandomierzu. Kontrola telefoniczna dotyczyła przestrzegania przez

Przedsiębiorstwo postanowiło umowę nr 7/Or/2016 w zakresie wyposażenia właścicieli nieruchomości w pojemniki i worki na odpady komunalne. W wyniku ww. kontroli stwierdzono, że postanowienia umowy dotyczące wyposażenia właścicieli nieruchomości w pojemniki i worki na odpady były realizowane prawidłowo.

(akta kontroli str. 121-135)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na wystawianiu przez Spółkę właścicielom nieruchomości niezamieszkałych rachunków za odbiór odpadów niezawierających wyszczególnienia kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych¹⁹.

(akta kontroli str. 246-250)

Zgodnie z art. 9h ucpg podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości jest obowiązany przekazać właścicielowi nieruchomości, od którego odbiera odpady komunalne, rachunek, w którym są wyszczególnione koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Prezes wyjaśnił, że praktyka działalności Zakładu Oczyszczania Miasta w zakresie wystawiania faktur wynikała z odmiennej interpretacji przepisów i zostanie dostosowana do obowiązującego prawa. W Przedsiębiorstwie zostaną dokonane zmiany w systemie elektronicznym generującym faktury, tak aby obie pozycje były uwidaczniane na rachunkach.

(akta kontroli str. 328-329)

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o wystawianie i przekazywanie właścicielom nieruchomości niezamieszkałych, od których Przedsiębiorstwo odbiera odpady komunalne, rachunków z wyszczególnieniem kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

¹⁹ Analizą objęto pięć faktur o nr: 703/FVN6/TO/2019, 698/FVN6/TO/2019, 706/FVN6/TO/2019, 687/FVN6/TO/2019 oraz 705/FVN6/TO/2019, z których faktury 703/FVN6/TO/2019 oraz 687/FVN6/TO/2019 dotyczyły odpadów komunalnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 8 października 2020 r.

Kontroler
Krzysztof Kopec
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
p.o. Wicedyrektor
Krzysztof Wilkosz

.....
podpis